

Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби

Документ z1070-16, **чинний**, поточна редакція — **Прийняття від 29.06.2016**
(Остання подія — **Набрання чинності**, відбулась 30.08.2016.

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

НАКАЗ

29.06.2016 № 322/631/709

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
02 серпня 2016 р.
за № 1070/29200

Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби

Відповідно до [статті 11](#) Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, [Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2012 року № 48 (зі змінами) з метою удосконалення планування, організації і проведення навчання громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби **НАКАЗУЄМО**:

1. Затвердити [Інструкцію про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби](#), що додається.
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони України
генерал армії України**

С.Т. Полторак

Виконуючий обов'язки Міністра охорони здоров'я України	В.В. Шафранський
Міністр освіти і науки України	Л.М. Гриневич

	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України 29.06.2016 № 322/631/709
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2016 р. за № 1070/29200

ІНСТРУКЦІЯ

про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок організації та проведення військової підготовки громадян України (далі – громадяни) за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (далі – офіцери запасу).

2. Військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу (далі – військова підготовка) на добровільних засадах проходять громадяни, які мають або здобувають ступінь вищої медичної освіти не нижче бакалавра, придатні до військової служби за станом здоров'я та морально-діловими якостями.

3. Військова підготовка проводиться на кафедрах медицини катастроф та військової медицини (далі – МК та ВМ) вищих медичних навчальних закладів (далі – ВМНЗ) або в Українській військово-медичній академії (далі – УВМА).

Громадяни, які навчаються у ВМНЗ, що не мають кафедри МК та ВМ, можуть проходити військову підготовку у ВМНЗ, що мають таку кафедру або в УВМА.

Громадяни мають право вибору ВМНЗ, на базі якого вони бажають проходити військову підготовку (у тому числі здобувачі вищої освіти тих ВМНЗ, що мають кафедри МК та ВМ), за умови відповідності медичної спеціалізації, яку вони мають або здобувають у ВМНЗ, військово-обліковій спеціальності, за якою проводиться підготовка офіцерів запасу.

4. Громадяни можуть проходити військову підготовку за державним замовленням за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання Збройних Сил України та інших військових формувань, або за рахунок коштів, що надходять від фізичних осіб як плата за послуги в галузі вищої освіти, пов'язані з військовою підготовкою (за контрактом).

За рахунок коштів державного бюджету військово підготовку проходять громадяни, які мають вищий рейтинг за результатами конкурсного відбору та уклали відповідний контракт з Міністерством оборони України щодо зобов'язань про проходження військової служби громадянами України у Збройних Силах України, після отримання первинного військового звання офіцера запасу та закінчення ВМНЗ.

5. Перелік та розподіл військово-облікових спеціальностей, за якими ведеться військова підготовка громадян за програмою підготовки офіцерів запасу, обсяги підготовки за ними для кожного ВМНЗ та УВМА у відповідному навчальному році визначаються в установленому законодавством порядку.

Для виконання державного замовлення на підготовку офіцерів запасу начальнику кафедри МК та ВМ дозволяється за наявності вільних місць переводити громадян, які проходять військово підготовку за контрактом, до числа громадян, які проходять військово підготовку за кошти державного бюджету, у межах чисельності, визначеної відповідним наказом Міністерства оборони України. Переведення здійснюється наказом ректора ВМНЗ (начальника УВМА), на базі якого (якої) здійснюється військова підготовка.

6. Для проведення військової підготовки між Міністерством оборони України (в особі директора Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України) та ВМНЗ (в особі ректора), на базі якого проводиться військова підготовка, укладається договір про військово підготовку громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (далі - договір про військово підготовку громадян) ([додаток 1](#)).

7. Для проведення військової підготовки здобувачів вищої освіти у ВМНЗ, що не має кафедри МК та ВМ, укладається договір про організацію військової підготовки здобувачів вищої освіти за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (далі - договір про організацію військової підготовки здобувачів вищої освіти) ([додаток 2](#)). Договір про організацію військової підготовки здобувачів вищої освіти укладається після зарахування здобувачів вищої освіти для проходження військової підготовки за ініціативою ВМНЗ (УВМА), на базі кафедри МК та ВМ якого (якої) буде проводитись військова підготовка.

8. Між громадянином, зарахованим для проходження військової підготовки, та ректором ВМНЗ, на базі кафедри МК та ВМ якого проводиться військова підготовка, або начальником УВМА укладається контракт про військово підготовку громадянина за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (далі - контракт про військово підготовку громадянина) ([додаток 3](#)).

9. Між громадянином, який виявив бажання проходити військово підготовку за кошти державного бюджету, та Міністерством оборони України, крім контракту про військово підготовку громадянина, укладається контракт щодо зобов'язань громадянина на вступ до УВМА (після закінчення ВМНЗ та отримання первинного військового звання офіцера запасу) на конкурсних засадах для продовження навчання і подальшого проходження військової служби у Збройних Силах України (далі - контракт щодо зобов'язань громадянина) ([додаток 4](#)).

З боку Міністерства оборони України контракт щодо зобов'язань громадянина укладається начальником УВМА або директором Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України.

Громадяни, які після закінчення ВМНЗ та отримання первинного військового звання офіцера запасу не вступили для продовження навчання до УВМА на конкурсних засадах, після закінчення інтернатури в іншому ВМНЗ проходять службу у Збройних Силах України в установленому законодавством порядку.

10. Відстрочка від призову на строкову військово службу (звільнення від призову на військово службу під час мобілізації, на особливий період) громадянам, які проходять військово підготовку, надається на загальних підставах згідно з чинним законодавством.

У разі призову на строкову військово службу (на військово службу за призовом під час мобілізації, на особливий період) під час проходження військової підготовки громадяни мають право після звільнення з військової служби в запас на продовження навчання за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів державного бюджету або за рахунок коштів, що

надходять від фізичних осіб як плата за послуги в галузі вищої освіти, пов'язані з військовою підготовкою, що передбачено відповідним контрактом про військову підготовку громадянина, укладеним між громадянином та ректором ВМНЗ (начальником УВМА), на базі якого (якої) проводилась військова підготовка громадянина до призову. У цьому випадку дія контр продовжується на строк, необхідний для завершення повного курсу військової підготовки.

Громадяни, які були призвані на строкову військовою службу (військовою службу за призовом під час мобілізації, на особливий період) під час проходження військової підготовки та звільнені в запас, брали участь у бойових діях або міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, антитерористичній операції (далі – АТО), що підтверджується відповідними документами, за бажанням та за наявності вільних місць у разі поновлення на навчання можуть бути переведені на навчання за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів державного бюджету. Зазначене передбачається відповідними змінами в контракті.

11. Вартість військової підготовки громадянина складається з двох частин:

витрати ВМНЗ на послуги в галузі вищої освіти, пов'язані з військовою підготовкою;

витрати Міністерства оборони України, пов'язані із забезпеченням та проведенням військової підготовки.

Вартість військової підготовки розраховується ВМНЗ, на базі якого здійснюється військова підготовка, погоджується Департаментом військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України і затверджується ректором ВМНЗ.

Кошти фізичної особи за організацію та проведення військової підготовки у ВМНЗ, забезпечення та проведення її Міністерством оборони України зараховуються (відповідно до укладеного контракту про військовою підготовку громадянина) на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні та/або вкладні (депозитні) рахунки установ державних банків (далі - територіальний орган Казначейства).

Кошти, сплачені громадянами за забезпечення і проведення військової підготовки, Міністерством оборони України, ректором ВМНЗ, на базі кафедри МК та ВМ якого здійснюється військова підготовка, перераховуються (згідно з укладеним договором про військовою підготовку громадян) на спеціальний реєстраційний рахунок Міністерства оборони України у територіальному органі Казначейства та використовуються відповідно до кошторису Міністерства оборони України.

Вартість військової підготовки в УВМА розраховується та затверджується начальником УВМА за погодженням з Департаментом військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

Кошти фізичної особи за організацію, забезпечення та проведення військової підготовки в УВМА сплачуються (відповідно до укладеного контракту про військовою підготовку громадянина) на спеціальний реєстраційний рахунок УВМА у територіальному органі Казначейства.

12. Порядок утримання підрозділів та посад для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу визначається відповідно до [Типових нормативів для розробки штатів \(штатних розписів\) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів та військових ліцеїв](#), затверджених наказом Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 26 липня 2013 року № 521/1041, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 серпня 2013 року за № 1406/23938.

II. Організація відбору громадян для проходження військової підготовки

1. Зарахування громадян для проходження військової підготовки здійснюється за результатами конкурсного відбору та медичного огляду військово-лікарськими комісіями.

2. Медичний огляд громадян проводять військово-лікарські комісії районних (міських) військових комісаріатів за місцем їх перебування на військовому обліку (реєстрації).

Придатність осіб жіночої статі до військової служби визначається за результатами медичного огляду військово-лікарськими комісіями військових комісаріатів за місцем їх проживання (навчання).

Медичний огляд проводиться за направленням для проходження медичного огляду військово-лікарською комісією ([додаток 5](#)).

3. Проведення конкурсного відбору покладається на відбіркову комісію, склад якої за поданням завідувача кафедри МК та ВМ затверджується наказом ректора ВМНЗ (начальника УВМА), що здійснює військову підготовку громадян, не пізніше ніж за два місяці до початку конкурсного відбору.

4. До складу відбіркової комісії входять голова та його заступник (за потреби), секретар, голови підкомісій та члени відбіркової комісії, які призначаються з числа посадових осіб кафедри МК та ВМ ВМНЗ (кафедр УВМА).

Головою відбіркової комісії призначається завідувач кафедри МК та ВМ (заступник начальника УВМА з навчальної роботи).

Відбіркова комісія складається з таких підкомісій:

з оцінки рівня успішності навчання, допризовної підготовки громадян та індивідуальної підготовки військовослужбовців;

з професійного психологічного відбору;

з оцінки рівня фізичної підготовки.

До складу кожної з підкомісій входять голова та не менше ніж 2 члени підкомісії.

5. На відбіркову комісію покладаються такі функції:

визначення строків приймання документів від громадян, які виявили бажання проходити військову підготовку, та їх розгляду;

визначення придатності до військової служби за висновком військово-лікарської комісії;

організація професійного психологічного відбору громадян;

оцінка рівня успішності навчання здобувачів вищої освіти;

оцінка рівня результатів навчання громадян у ВМНЗ;

оцінка рівня фізичної підготовки громадян;

оцінка засвоєння громадянами програми допризовної підготовки;

формування списку громадян відповідно до їх рейтингу за результатами конкурсного відбору (окремо за кожною військово-обліковою спеціальністю);

розроблення проекту наказу ректора ВМНЗ (начальника УВМА) про зарахування громадян для проходження військової підготовки.

6. Не пізніше ніж за два місяці до початку конкурсного відбору завідувачі кафедр МК і ВМ (УВМА) організують інформування громадян про строки та порядок прийому заяв і проведення конкурсного відбору громадян для проходження військової підготовки шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії, WEB-сайтах ВМНЗ та УВМА.

7. Здобувачі вищої освіти, які виявили бажання проходити військову підготовку, подають заяву на ім'я декана факультету ВМНЗ, де вони здобувають відповідний ступінь вищої освіти, копії посвідчення про приписку до призовної дільниці (для осіб чоловічої статі), довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків та першої сторінки паспорта громадянина України.

Затверджені деканами факультетів ВМНЗ списки здобувачів вищої освіти, їх заяви та узагальнені відомості про підсумки складання здобувачами вищої освіти екзаменів за попередні

курси навчання направляються для розгляду до відбіркової комісії ВМНЗ (УВМА), де здійснюється військова підготовка громадян. Здобувачі вищої освіти, які мають академічні заборгованості, до списку не включаються.

Громадяни, які вже мають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра та виявили бажання проходити військову підготовку, подають заяву на ім'я голови відбіркової комісії разом із копіями посвідчення про приписку до призовної дільниці (для осіб чоловічої статі), першої сторінки паспорта громадянина України, документа про вищу освіту та додатка до нього.

Заява містить такі відомості:

прізвище, ім'я та по батькові громадянина;

номер навчальної групи, назва факультету та ВМНЗ, де громадянин здобуває вищу освіту, форма навчання – очна (денна, вечірня) або заочна (дистанційна);

інформація про наявний ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність та спеціалізацію;

інформація про придатність до проходження військової служби за станом здоров'я;

інформація про проходження військової служби;

мотивація громадянина щодо проходження військової підготовки та його зобов'язання щодо виконання вимог, які висуваються до громадян під час проходження військової підготовки.

8. Відбіркова комісія узагальнює отримані списки здобувачів вищої освіти, заяви (рапорти) громадян та розподіляє їх на групи для участі в конкурсному відборі.

Розподіл громадян на групи здійснюється з урахуванням відповідності спеціалізацій, які вони мають або здобувають у ВМНЗ, військово-обліковій спеціальності, за якою здійснюється підготовка офіцерів запасу.

Списки учасників конкурсного відбору кожної групи підписуються секретарем і затверджуються головою відбіркової комісії. Зазначені списки та розклад вступних випробувань доводяться до громадян не пізніше ніж за два тижні до початку конкурсного відбору шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії, WEB-сайтах ВМНЗ та УВМА.

9. Придатність громадян до військової служби за станом здоров'я вказується у графі 8 відомості проведення конкурсного відбору громадян України для проходження військової підготовки за військово-обліковою спеціальністю (далі – відомість) ([додаток 6](#)).

Оцінюючи стан здоров'я громадян, військово-лікарські комісії керуються [Положенням про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України](#), затвердженим наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року № 402 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за № 1109/15800.

10. Під час проходження конкурсного відбору кандидат на проходження військової підготовки повинен мати при собі паспорт громадянина України, у разі відсутності якого громадянин до участі в конкурсному відборі не допускається.

11. Рівень успішності навчання здобувача вищої освіти оцінюється в балах за результатами складання ним підсумкового семестрового контролю у ВМНЗ, що передую початку військової підготовки, та визначається як середнє арифметичне значення всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок, переведених у 100-бальну шкалу.

Рівень результатів завершення навчання громадян, які вже мають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, оцінюється в балах і визначається як середнє арифметичне значення всіх отриманих громадянином оцінок із додатка до документа про вищу освіту, переведених у 100-бальну шкалу.

Переведення у 100-бальну шкалу здійснюється відповідно до системи переведення оцінок з навчальних дисциплін у 100-бальну шкалу (далі - система переведення оцінок) ([додаток 7](#)). Результат оцінки рівня успішності вказується у графі 3 відомості.

12. Професійний психологічний відбір громадян для навчання за програмою підготовки офіцерів запасу здійснюється відповідно до [Інструкції з організації та проведення професійного психологічного відбору кандидатів на навчання у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів](#), затвердженої наказом Міністра оборони України від 09 липня 2009 року № 355, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 22 вересня 2009 року за № 893/16909.

Професійний психологічний відбір громадян здійснюється фахівцями профільних кафедр ВМНЗ (УВМА), які входять до складу підкомісій з професійного психологічного відбору.

13. З метою визначення рівня знань з допризовної підготовки відбіркові комісії проводять тестування громадян (крім військовослужбовців), що складається з п'яти завдань у письмовій формі та п'яти завдань з практичного виконання нормативів (прийомів). Кількість балів за кожне завдання тестування - 10, максимальна кількість балів – 100. Громадяни, які під час тестування набрали менше 50 % (менше 50 балів) максимальної кількості балів, виключаються зі списків кандидатів на зарахування для проходження військової підготовки.

Перелік завдань розробляється на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (профільній кафедрі УВМА) і затверджується відповідним керівником.

Для військовослужбовців враховуються результати їх індивідуальної підготовки за підсумками за поточний (попередній) період навчання, що надаються командиром (начальником) військової частини, де вони проходять військову службу.

Рівень результатів індивідуальної підготовки військовослужбовців оцінюється в балах і визначається як середнє арифметичне значення всіх отриманих військовослужбовцем оцінок, переведених у 100-бальну шкалу відповідно до системи переведення оцінок. Результат вказується у графі 4 відомості.

14. Перевірка рівня фізичної підготовленості кандидатів для проходження військової підготовки проводиться після проведення медичного огляду.

Оцінка рівня їх фізичної підготовленості визначається за результатами практичного виконання фізичних вправ відповідно до нормативів, установлених Міністерством оборони України. Усі вправи приймаються в один день. Для виконання фізичних вправ дається одна спроба. Повторне виконання фізичних вправ з метою підвищення оцінки рівня фізичної підготовленості кандидатів для проходження військової підготовки не дозволяється.

Рівень фізичної підготовленості кандидатів оцінюється як “зараховано” або “не зараховано”. Результат цієї оцінки вказується у графі 5 відомості. У разі отримання оцінки “не зараховано” громадянин виключається зі списків кандидатів на зарахування для проходження військової підготовки. Рішення відбіркової комісії щодо такого громадянина оформлюється окремим протоколом.

15. Сума балів, отримана громадянином за результатами випробувань, з урахуванням результатів професійного психологічного відбору та медичного огляду складає рейтинг кандидата для проходження військової підготовки і відображається у графі 6 відомості.

У графі 9 відомості вказуються наявність пільг у громадянина та зобов'язання його щодо проходження військової служби після отримання первинного військового звання офіцера запасу та закінчення вищого навчального закладу.

16. У графі 10 відомості на кожного громадянина з числа кандидатів для проходження військової підготовки зазначається один з таких висновків:

рекомендувати до зарахування;

не рекомендувати до зарахування.

За результатами конкурсного відбору за кожною військово-обліковою спеціальністю окремо складається рейтинговий список. Список затверджується на засіданні відбіркової комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова відбіркової комісії організовує ознайомлення громадян з результатами конкурсного відбору (рейтинговим списком).

Рейтингові списки оприлюднюються шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії, WEB-сайтах ВМНЗ та УВМА.

Відбіркова комісія розробляє проект наказу ректора ВМНЗ (начальника УВМА) про зарахування громадян для проходження військової підготовки.

Для проходження військової підготовки за кошти державного бюджету до проекту наказу ректора ВМНЗ (начальника УВМА) у першу чергу включаються громадяни, яких рекомендовано відбірковою комісією до зарахування та які:

відповідно до [Закону України](#) “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” належать до членів сімей ветеранів війни, у тому числі й учасників бойових дій, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО, а також працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення у порядку, установленому законодавством;

відповідно до [Закону України](#) “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” мають таке право при вступі до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів;

прийняли рішення щодо укладання контракту із Міністерством оборони України про проходження військової служби громадянами у Збройних Силах України;

мають таке право в інших випадках, передбачених законодавством.

Решту громадян до проекту наказу включають відповідно до рейтингового списку.

Громадяни, які мають досвід бойових дій, участі в миротворчих операціях та АТО, що підтверджується відповідними документами, зараховуються для проходження військової підготовки поза конкурсом за умови позитивного складання вступних випробувань та придатності за станом здоров'я.

17. Зарахування громадян на навчання за програмою підготовки офіцерів запасу здійснюється наказом ректора ВМНЗ (начальника УВМА) на підставі протоколу засідання відбіркової комісії.

Ректор ВМНЗ (начальник УВМА), на базі якого (якої) здійснюється військова підготовка, у триденний строк після видання наказу про зарахування інформує командирів (начальників) військових частин щодо результатів участі підлеглих військовослужбовців у конкурсному відборі.

Конкурсний відбір громадян закінчується не пізніше ніж за місяць до початку військової підготовки.

18. Апеляції громадян за результатами конкурсного відбору розглядає апеляційна комісія, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора ВМНЗ (начальника УВМА). Рішення апеляційної комісії оприлюднюються до початку конкурсного відбору шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії та WEB-сайті ВМНЗ (УВМА).

Апеляція громадянина за результатами усного випробування подається у день його проведення, а з письмового – не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки за випробування.

Додаткове опитування громадян під час розгляду апеляції не допускається.

19. Протягом двох тижнів з дня зарахування між громадянином, якого зараховано для проходження військової підготовки, та ректором ВМНЗ (начальником УВМА), на базі якого (якої) проводиться військова підготовка, укладається контракт про військову підготовку громадянина, а для осіб, які виявили бажання проходити військову підготовку за кошти державного бюджету, – також контракт із Міністерством оборони України щодо зобов'язань громадянина.

Якщо громадянин не підписав вищезазначених контрактів протягом визначеного строку, він відраховується зі складу осіб, зарахованих для проходження військової підготовки.

На вакантні місця можуть зараховуватися громадяни згідно з рейтингом за умови укладання контракту про військову підготовку громадянина у визначений строк.

20. Матеріали проведення конкурсного відбору громадян для проходження військової підготовки зберігаються на кафедрі МК і ВМ ВМНЗ (УВМА) до завершення ними цієї підготовки.

III. Організація військової підготовки громадян

1. Військова підготовка громадян організовується і проводиться згідно із [Законом України](#) “Про вищу освіту”, [Порядком проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2012 року № 48 (зі змінами), та цією Інструкцією.

Військова підготовка включається до освітньо-професійних програм підготовки та навчальних планів вищих медичних навчальних закладів, де здобувачі вищої освіти проходять військову підготовку, як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичного і практичного курсів військової підготовки на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), комплексних практичних занять з вивчення курсу первинної військово-професійної підготовки на базі визначених Генеральним штабом Збройних Сил України військових частин (військово-медичних клінічних центрів регіонів, військових госпіталів, навчальних центрів кафедр МК та ВМ ВМНЗ, УВМА) та навчального збору.

2. У навчальних планах ВМНЗ відводиться не менш як 29 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС) на військову підготовку громадян на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), з них не менше 435 годин – заняття під керівництвом науково-педагогічних працівників та 435 годин – на самостійну роботу (з них не менше ніж 218 годин на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА)).

На комплексні практичні заняття з вивчення курсу первинної військово-професійної підготовки за усіма військово-обліковими спеціальностями відводиться не менше 108 годин під керівництвом науково-педагогічних працівників та не менше 30 годин самостійної підготовки.

На навчальний збір відводиться не менше 184 годин, з них 144 години – заняття під керівництвом науково-педагогічних працівників та 40 годин самостійної підготовки.

3. Комплексні практичні заняття проводяться на базі визначених Генеральним штабом Збройних Сил України військових частин (військово-медичних клінічних центрів регіонів, військових госпіталів, навчальних центрів кафедр МК та ВМ ВМНЗ, УВМА) за рахунок часу, відведеного на канікулярну відпустку громадян.

Комплексні практичні заняття з громадянами, які вже мають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, можуть проводитись в інший строк, після опанування на кафедрах МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) теоретичної складової первинної військово-професійної підготовки (навчального матеріалу, передбаченого програмою військової підготовки).

Порядок забезпечення заходів, пов'язаних з проведенням комплексних практичних занять, визначається Військово-медичним департаментом Міністерства оборони України.

Пропозиції щодо місць проведення комплексних практичних занять подаються начальниками кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) до Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України та Центрального управління підготовки та повсякденної діяльності військ (сил) Збройних Сил України.

Комплексні практичні заняття за всіма військово-обліковими спеціальностями проводяться відповідно до плану-програми комплексних практичних занять з вивчення курсу первинної військово-професійної підготовки, що затверджується Генеральним штабом Збройних Сил України.

Для громадян, які вивчають військову підготовку за військово-обліковими спеціальностями для потреб Військово-Морських та Повітряних Сил Збройних Сил України, розробляється окремий план-програма.

З громадянами, які раніше проходили військову службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, комплексні практичні заняття не проводяться.

4. Навчальний збір проводиться після закінчення навчання за програмою підготовки офіцерів запасу на кафедрах МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) у поточному році або за рахунок часу, відведеного на канікулярну відпустку здобувачів вищої освіти.

Із загального обсягу навчального часу, передбаченого на навчальний збір, не менше 18 годин відводиться на підготовку і складання випускного екзамену з військової підготовки.

5. Кваліфікаційна характеристика офіцера запасу відповідної військово-облікової спеціальності є одним з основних документів процесу організації військової підготовки громадян, що визначає перелік знань, необхідних для успішного виконання професійних обов'язків на посадах офіцерського складу, та відображає основні вимоги до професійних якостей, знань, умінь і практичних навичок військового фахівця.

Крім того, кваліфікаційна характеристика визначає перелік спеціалізацій, спеціальностей галузі знань “охорона здоров'я”, що мають або здобувають громадяни у ВМНЗ, з яких вони можуть залучатися до військової підготовки за відповідними військово-обліковими спеціальностями.

Кваліфікаційні характеристики розробляються комісією, що утворюється наказом директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України. До складу комісії залучаються представники Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України, кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

Кваліфікаційна характеристика підписується головою комісії з її розробки, погоджується з директором Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України і затверджується директором Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України.

6. Підготовка офіцерів запасу здійснюється за програмою військової підготовки відповідної військово-облікової спеціальності (далі – програма військової підготовки), що встановлює сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності ВМНЗ (УВМА), пов'язаної з військовою підготовкою, порядок викладення навчальної дисципліни (за розділами і модулями), організаційні форми її вивчення та обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю з урахуванням структурно-логічної схеми військової підготовки громадян.

Програма військової підготовки розробляється на підставі кваліфікаційної характеристики офіцера запасу та з урахуванням змісту освітньо-професійної програми відповідної спеціалізації, що мають або здобувають громадяни, які проходять військову підготовку за певною військово-обліковою спеціальністю.

Програми військової підготовки розробляються комісією, що утворюється наказом директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України. До складу комісії залучаються представники Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України, кафедр МК та ВМ ВМНЗ та УВМА.

Програма військової підготовки підписується головою комісії з її розроблення, погоджується з директором Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України, ректором ВМНЗ (УВМА) і затверджується директором Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України.

7. Програма військової підготовки громадян на кафедрах МК і ВМ ВМНЗ (УВМА) складається з двох розділів: “Військово-орієнтовані модулі” і “Військова підготовка”.

До розділу “Військово-орієнтовані модулі” належать модулі і навчальні дисципліни, що входять до навчальних планів підготовки фахівців у ВМНЗ, у тому числі тематика військово-спеціальних змістових модулів, уведена на виконання Постанови Верховної Ради України від 17 квітня 2014 року [№ 1220-VII](#) “Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України”.

Розділ “Військово-орієнтовані модулі” вивчається усіма здобувачами вищої освіти у ВМНЗ незалежно від проходження військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу.

Розділ “Військова підготовка” вивчається громадянами відповідно до [пункту 2](#) розділу I цієї Інструкції.

Для вивчення розділу “Військово-орієнтовані модулі” програми військової підготовки здобувачами вищої освіти усіх спеціалізацій за спеціальністю “Медицина” відводиться не менше ніж 10 кредитів ЄКТС навчального часу, у тому числі:

два кредити ЄКТС (з них 30 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Домедична допомога в екстремальних ситуаціях”;

один кредит ЄКТС (з них 15 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Основи організації медичного забезпечення населення і військ”;

сім кредитів ЄКТС (з них 105 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на тематику військово-спеціальних змістових модулів, у тому числі:

один кредит ЄКТС (з них 15 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) - на змістовий модуль “Військова гігієна”;

три кредити ЄКТС (з них 45 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) - на змістовий модуль “Воєнно-польова хірургія”;

два кредити ЄКТС (з них 30 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) - на змістовий модуль “Воєнно-польова терапія”;

один кредит ЄКТС (з них 15 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) - на змістовий модуль “Військова епідеміологія”.

Заняття за темами військово-спеціальних змістових модулів проводяться на профільних кафедрах ВМНЗ (УВМА) під контролем завідувача кафедри МК та ВМ.

Для вивчення громадянами розділу “Військова підготовка” на кафедрах МК і ВМ ВМНЗ (УВМА) за військово-обліковими спеціальностями в межах усіх спеціалізацій за спеціальністю “Медицина” відводиться не менше ніж 19 кредитів ЄКТС навчального часу, у тому числі:

три кредити ЄКТС (з них 45 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Загальновійськова підготовка та методика роботи з особовим складом”;

три кредити ЄКТС (з них 45 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Загальна тактика”;

шість кредитів ЄКТС (з них 90 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Організація медичного забезпечення (військ або сил)” за призначенням офіцера запасу для видів Збройних Сил України;

чотири кредити ЄКТС (з них 60 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Військова токсикологія, радіологія і медичний захист”;

три кредити ЄКТС (з них 45 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Медична допомога пораненим на догоспітальному етапі”.

Для вивчення розділу “Військово-орієнтовані модулі” програми військової підготовки здобувачами вищої освіти усіх спеціалізацій за спеціальностями “Стоматологія” і “Фармація” відводиться не менше ніж три кредити ЄКТС навчального часу, у тому числі:

два кредити ЄКТС (з них 30 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Домедична допомога в екстремальних ситуаціях”;

один кредит ЄКТС (з них 15 годин під керівництвом науково-педагогічного працівника) – на модуль “Основи організації медичного забезпечення населення і військ”.

Для вивчення громадянами розділу “Військова підготовка” за військово-обліковими спеціальностями в межах спеціалізацій здобувачів вищої освіти за спеціальностями “Стоматологія” і “Фармація” відводиться не менше ніж 19 кредитів ЄКТС навчального часу за кількістю навчальних годин і назвами модулів, визначених для спеціальності “Медицина”. Крім цього, для здобувачів вищої освіти за спеціальностями “Стоматологія” і “Фармація” відводиться не менше ніж 7 кредитів ЄКТС навчального часу на вивчення модулів “Воєнно-польова і щелепно-лицева хірургія” та “Забезпечення військ медичним майном” відповідно.

Для громадян, які проходять військову підготовку для потреб Військово-Морських та Повітряних Сил Збройних Сил України, назви і зміст модулів розділу “Військова підготовка” розробляються з урахуванням кваліфікаційної характеристики офіцера запасу відповідної військово-облікової спеціальності.

8. Структурно-логічна схема військової підготовки – науково і методично обґрунтований алгоритм процесу реалізації програми військової підготовки.

Структурно-логічна схема розробляється начальником навчального відділу кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), підписується заступником начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) і затверджується начальником кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА). Форма структурно-логічної схеми визначається начальником кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

9. Перелік основних документів з планування, обліку навчальної, методичної і наукової роботи кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), де проводиться військова підготовка за програмою підготовки офіцерів запасу, наведено в [додатку 8](#) до цієї Інструкції.

10. Військова підготовка громадян планується у ВМНЗ (УВМА) з урахуванням необхідності виконання програми вищої освіти в межах відповідної спеціалізації. Вивчення розділу “Військова підготовка” за програмою підготовки офіцерів запасу планується та проводиться строком до двох років навчання.

Для громадян, які вже мають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, планування та проведення військової підготовки здійснюються у строк до двох років, що вказується у контракті про військову підготовку громадянина, який укладається між громадянином, зарахованим для проходження військової підготовки, та ректором ВМНЗ, на базі кафедри МК та ВМ якого проводиться військова підготовка, або начальником УВМА.

Планування військової підготовки громадян має забезпечити повне та якісне виконання і послідовність проходження програми військової підготовки, раціональне використання навчально-матеріальної бази кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

11. Громадяни, зараховані для проходження військової підготовки, розподіляються керівником ВМНЗ (УВМА) за лекційними потоками і навчальними групами (взводами). Чисельність осіб, які навчаються за програмою військової підготовки, у лекційному потоці, навчальній групі (взводі), підгрупі (відділенні) під час проведення різних видів занять визначається відповідно до [Інструкції з планування та обліку діяльності науково-педагогічних \(педагогічних\) працівників вищих військових навчальних закладів \(військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, навчальних центрів Збройних Сил України\)](#), затвердженої наказом Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2002 року № 155/291 (зі змінами), зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 травня 2002 року за № 452/6740.

12. Рішенням начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (начальника профільної кафедри УВМА) з числа найбільш дисциплінованих громадян (у першу чергу військовослужбовців), які проходять військову підготовку, призначаються командири навчальних взводів (відділень), визначаються їх обов’язки, взаємовідносини з іншими громадянами та особливості внутрішньої служби і внутрішнього порядку на кафедрах МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

13. Громадяни, які проходять військову підготовку, відрховуються з ВМНЗ (УВМА) наказом ректора (начальника УВМА) за поданням начальника кафедри МК та ВМ (профільної кафедри УВМА) за умов, визначених у [Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу](#), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2012 року № 48 (зі змінами), та в інших випадках, передбачених законами.

Про відрухування громадян відповідний орган ВМНЗ (УВМА) письмово повідомляє:

військовий комісаріат, де здобувачі вищої освіти за денною формою навчання перебувають на військовому обліку;

командира (начальника) військової частини, в якій військовослужбовці, залучені до військової підготовки, проходять військову службу.

У разі якщо громадянин проходив військову підготовку за кошти фізичних осіб, раніше сплачені за цю підготовку кошти йому не повертаються.

14. Поновлення на навчання громадян, які проходять військову підготовку, здійснюється наказом ректора ВМНЗ (начальника УВМА) за поданням начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (начальника УВМА), погодженим керівником органу військового управління, якому підпорядкована кафедра МК та ВМ ВМНЗ.

Для поновлення громадянин подає такі документи:

заяву про поновлення на навчання;

копію паспорта.

Громадяни, відраховані з кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) за порушення дисципліни або громадського порядку, для навчання за програмою підготовки офіцерів запасу повторно не зараховуються.

15. Військова підготовка здійснюється у формі навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки, навчального збору, контрольних заходів.

Основними видами навчальних занять на кафедрах МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), що здійснюють військову підготовку громадян, є лекції, семінарські, лабораторні, практичні, групові, індивідуальні заняття та консультації, групові вправи, самостійні заняття під керівництвом науково-педагогічного працівника, тактичні (тактико-спеціальні) заняття, тактичні (тактико-спеціальні) навчання тощо.

Види навчальних занять визначаються програмою військової підготовки громадян.

Групове заняття – вид навчального заняття, за яким науково-педагогічний працівник пояснювально-лекційним методом викладає новий навчальний матеріал, методом опитування контролює засвоєння особами, які навчаються, раніше вивченого матеріалу і домагається його закріплення, методом творчих рекомендацій спрямовує самостійну роботу цих осіб.

Групова вправа – вид навчального заняття, який використовується під час вивчення тактичних і тактико-спеціальних тем відповідних модулів військової підготовки.

Групові вправи проводяться у навчальних групах (взводах). Метою групових вправ є прищеплення громадянам навичок з організації та проведення медичного забезпечення бойових дій, управління військово-медичними підрозділами.

Групові вправи, під час яких громадяни виконують обов'язки за однією і тією самою службовою посадою, проводять на картах у класах, на навчальних командних пунктах і на місцевості в конкретній тактичній обстановці після вивчення теоретичного матеріалу розділу з тактичної й тактико-спеціальної підготовки.

Декілька групових вправ, що проводяться послідовно, виконуються, як правило, в єдиній тактичній обстановці шляхом відпрацювання комплексного навчального завдання.

Комплексність навчального завдання забезпечується тим, що на загальному тактичному фоні вирішуються питання декількох модулів програми військової підготовки відповідно до послідовності роботи начальника медичної служби частини під час організації та проведення медичного забезпечення бою.

Самостійне заняття під керівництвом науково-педагогічного працівника – вид навчального заняття, що проводиться з метою активного засвоєння особами, які навчаються, нових знань, закріплення, розширення та поглиблення знань, отриманих під час інших видів занять, підготовки рефератів, проведення моделювання та виконання інших творчих завдань, а також навчання цих осіб методам самостійної роботи з навчальним матеріалом. Самостійні заняття під керівництвом науково-педагогічного працівника відбуваються у визначений розкладом занять час. Методика їх проведення визначається кафедрами МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

Тактичні (тактико-спеціальні) заняття є основою практичного навчання громадян з метою підготовки до медичного забезпечення бою та управління медичними підрозділами військових частин під час бою.

Тактичні (тактико-спеціальні) навчання мають на меті формування та вдосконалення умінь і навичок громадян з організації медичного забезпечення бойових дій та управління медичними підрозділами військових частин під час бою. При цьому громадяни виконують обов'язки начальників медичних підрозділів військових частин та інших посадових осіб відповідно до мети навчання.

Тактичні (тактико-спеціальні) навчання проводяться на місцевості (у навчальних центрах, на аеродромах, полігонах), як правило, під час навчального збору. Дозволяється окремі етапи зазначених навчань проводити у спеціальних класах, лабораторіях, обладнаних зразками озброєння та військової техніки, тренувальною апаратурою, навчальними комплектами медичного майна та медичної техніки.

Тактичні (тактико-спеціальні) навчання тривають до 3 діб, можуть бути двосторонніми та односторонніми, з позначеним противником, з бойовою стрільбою, розгортанням етапів медичної евакуації тощо. Керівниками навчань призначаються начальники кафедр МК та ВМ ВМНЗ (профільних кафедр УВМА).

Обов'язкові аудиторні заняття під керівництвом науково-педагогічного працівника й самостійна робота плануються у межах 9-годинного навчального дня, з них 6-7 годин – навчальні (аудиторні) заняття, 2-3 години – самостійна робота.

Облік усіх видів навчальних занять з військової підготовки ведеться в журналі обліку занять.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Зміст самостійної роботи над конкретним розділом програми військової підготовки визначається організаційно-методичними рекомендаціями до зазначеної програми, іншими навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Навчальний час, призначений для самостійної роботи, регламентується навчальним планом та розпорядком дня кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) і повинен становити не менше 1/3 загального обсягу навчального часу, передбаченого на вивчення конкретного розділу програми військової підготовки.

Решта навчального часу, призначеного для самостійної роботи, використовується громадянами для самостійної роботи над засвоєнням навчального матеріалу в бібліотеці ВМНЗ (УВМА), навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. У необхідних випадках така робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу особам, які навчаються, до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до їх відома на початку поточного семестру.

Самостійна робота забезпечується комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення розділу військової підготовки (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій тощо).

Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість здійснення самоконтролю.

Засвоєння навчального матеріалу програми військової підготовки під час самостійної роботи може відбуватися в навчальних кабінетах, аудиторіях, комп'ютерних класах, лабораторіях та бібліотеках.

Під час організації самостійної роботи з використанням складного обладнання або устаткування, складних систем доступу до інформації має забезпечуватись можливість отримання консультації або допомоги від відповідного фахівця кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

Зміст військової підготовки, передбачений програмою військової підготовки і тематичним планом для засвоєння громадянами під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що опрацьовується ними на навчальних заняттях під керівництвом науково-педагогічного працівника.

IV. Проведення навчального збору

1. Громадяни, які мають або здобувають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра та пройшли теоретичний і практичний курс навчання з військової підготовки на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), залучаються до проходження передбаченого програмою військової підготовки навчального збору.

2. Навчальний збір проводиться у військових частинах (навчальних центрах, військово-медичних клінічних центрах регіонів, військових госпіталях, УВМА (далі – бази для проведення навчального збору)), що мають відповідне медичне майно, техніку і польове навчально-матеріальне оснащення для проведення практичного навчання.

3. Проведення навчального збору є завершальним етапом військової підготовки громадян.

4. На навчальному зборі вдосконалюються організаторські та методичні навички громадян, отримані ними під час засвоєння програми військової підготовки на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), виконуються завдання з розгортання функціональних підрозділів етапів медичної евакуації, проведення медичного сортування та вирішуються інші практичні завдання.

5. Призов і направлення громадян (крім військовослужбовців), які проходять військову підготовку, на навчальний збір здійснюються військовими комісаріатами за списками, наданими кафедрами МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

Перед початком проведення навчального збору (не пізніше як за місяць до його початку) громадяни, які проходять військову підготовку, направляються для проходження медичного огляду військово-лікарською комісією за місцеперебуванням на військовому обліку (за місцем проживання (навчання)). Особи, визнані комісією за станом здоров'я непридатними для проходження навчального збору, від збору звільнюються, випускні екзамени не складають і не атестуються (не включаються до офіцерського складу).

6. З метою планування навчального збору громадян, які проходять військову підготовку, начальники кафедр МК та ВМ за дорученням ректорів ВМНЗ (начальника УВМА) до 01 липня року, що передуює проведенню навчального збору, подають до Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України замовлення на проведення навчальних зборів громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби ([додаток 9](#)).

На підставі цих замовлень у Військово-медичному департаменті Міністерства оборони України до 01 жовтня року, що передуює проведенню навчального збору, розробляються плани розподілу місць проведення навчальних зборів з громадянами, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби ([додаток 10](#)).

За витягами із зазначених планів керівники навчальних баз для проведення навчального збору громадян, які проходять військову підготовку, зобов'язані у щорічних замовленнях окремою графою вказати потребу в речовому майні, продовольчому забезпеченні, боєприпасах, вибухових речовинах, навчальних комплектах медичного майна та техніки, моторесурсах і пальному для проведення бойової підготовки та відпрацювання з громадянами практичних завдань відповідно до вимог програми навчального збору.

7. З метою організації та проведення навчальних зборів громадян, які проходять військову підготовку, директор Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України видає відповідний наказ. До наказу додається перелік військових частин (навчальних центрів, військово-медичних клінічних центрів регіонів, військових госпіталів, УВМА), на базі яких планується проведення навчальних зборів.

На підставі цих наказів керівниками баз для проведення навчального збору видається наказ про організацію навчального збору громадян, які проходять військову підготовку, а військовим комісаром – наказ про призов громадян на навчальний збір.

Начальником навчального збору призначається один із заступників керівника бази для проведення навчального збору, де організовується і проводиться збір.

Начальник навчального збору є прямим начальником для всього особового складу збору.

8. Обов'язки командирів навчальних рот на зборах виконують офіцери бази для проведення навчального збору або науково-педагогічні працівники (військовослужбовці) кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА). Громадяни, які виконують обов'язки командирів навчальних взводів (відділень), мають бути заздалегідь підготовлені на кафедрах МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) до виконання обов'язків за цими посадами.

Офіцери, прапорщики (мічмани) і сержанти (старшини) баз для проведення навчального збору та кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), які призначаються для проведення навчального збору з громадянами, оголошуються в наказі по військовій частині (ВМНЗ, УВМА) і на весь період збору звільняються від виконання своїх службових обов'язків за штатними посадами.

Зміна службових осіб, призначених для проведення навчального збору, дозволяється лише як виняток.

Науково-педагогічним працівникам кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) на період проведення навчального збору надаються дисциплінарні права за військовим званням, передбаченим їх посадою, стосовно підлеглих їм військовослужбовців та громадян, які прибули на навчальний збір.

9. Керівник бази для проведення навчального збору є відповідальним за організацію та якісне проведення занять, за навчання та виховання громадян, які прибули на навчальний збір.

На керівника бази для проведення навчального збору покладаються:

підготовка та проведення навчального збору;

розміщення громадян та організація їх всебічного забезпечення за встановленими нормами (крім виплати стипендій для здобувачів вищої освіти);

виділення зброї, військової техніки, військового і медичного навчального майна, боєприпасів, моторесурсів, пально-мастильних та інших витратних матеріалів, необхідних для забезпечення проведення навчального збору;

призначення начальника навчального збору, його заступників по роботі з особовим складом, з озброєння, тилу, а також командирів навчальних рот (батарей);

організація та проведення складання громадянами Військової присяги.

На начальників кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), де проходять військову підготовку громадяни, які залучаються до проведення навчальних зборів, покладаються:

забезпечення своєчасного й організованого прибуття громадян, які проходять військову підготовку, до місця проведення навчального збору;

розробка плану проведення навчального збору з громадянами, які проходять військову підготовку, і забезпечення якісного проведення занять;

добір громадян, які проходять військову підготовку, на посади командирів навчальних взводів, їх заступників, командирів навчальних відділень та їх підготовка до виконання посадових обов'язків;

проведення інструкторсько-методичних занять з науково-педагогічними працівниками, які залучаються для проведення навчального збору;

здійснення контролю за підготовкою науково-педагогічних працівників до занять і якістю їх проведення;

організація проведення випускних екзаменів.

10. Громадяни, які прибули для проходження навчального збору, розподіляються на навчальні відділення, з яких створюються навчальні взводи чисельністю до 30 осіб і навчальні роти у складі 3–4 взводів.

11. На період проходження навчального збору на громадян, які проходять військову підготовку, поширюються всі права та обов'язки військовозобов'язаних згідно із законодавством.

Громадяни, які проходять військову підготовку, під час збору іменуються солдатами, а ті з них, які пройшли раніше військову службу у Збройних Силах України і мають військові звання, – за їх військовими званнями.

12. Громадяни (крім військовослужбовців), які направляються на навчальний збір, забезпечуються базами для проведення навчального збору за програмою підготовки офіцерів запасу речовим майном відповідно до наказу Міністерства оборони України від 29 квітня 2016 року [№ 232](#) “Про речове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України”, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 26 травня 2016 року за № 767/28897.

На початку збору за кожним громадянином, який проходить військову підготовку, закріплюються зброя, засоби індивідуального і медичного захисту та інше майно.

13. Розміщення особового складу в період проведення навчального збору організовується в казармах або таборах, обладнаних відповідно до вимог Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України. Обладнання місць розміщення особового складу навчального збору покладається на базу для проведення навчального збору.

14. Громадяни, які проходять військову підготовку, під час збору залучаються до несення служби добового наряду. За практичне несення внутрішньої служби їм виставляються оцінки в журналі обліку занять.

Залучати громадян під час проходження ними навчального збору на господарчі та інші роботи, не пов’язані з навчальним процесом, забороняється.

15. Громадяни, які систематично або грубо порушують військову дисципліну та громадський порядок під час проходження навчального збору, наказом начальника навчального збору усуваються від проходження збору і направляються до ВМНЗ (місця проживання), а військовослужбовці відряджаються до військової частини, де вони проходили військову службу, про що інформується командир (начальник) цієї військової частини. У цьому разі громадянам, які проходили військову підготовку, проходження навчального збору не зараховується, до складання випускних екзаменів з військової підготовки вони не допускаються і не атестуються (не включаються до офіцерського складу).

16. Тривалість проведення навчального збору становить 30 діб, з яких:

24 доби – на бойову, воєнно-ідеологічну підготовку і на складання випускного екзамену;

1 доба – на влаштування й організацію внутрішньої служби після прибуття на навчальний збір;

1 доба – на обслуговування і здавання озброєння, військової і спеціальної медичної техніки, медичного та іншого майна після завершення збору;

4 доби – вихідні дні.

17. Тривалість навчального тижня на навчальному зборі становить 6 діб, навчального дня – 6 годин занять і 2 години самостійної підготовки, у передвихідні (передсвяткові) дні – 6 годин занять без проведення самостійної підготовки. Крім того, передбачається час на проведення виховної, спортивно-масової роботи і час на обслуговування військової техніки та озброєння.

Під час проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань, розгортання етапів медичної евакуації тривалість навчального дня не регламентується.

18. Під час навчального збору за планом та під керівництвом начальника навчального збору проводиться тактичне (тактико-спеціальне) навчання. Тактичне (тактико-спеціальне) навчання є завершальним етапом програми навчального збору.

19. Під час навчального збору здійснюються заходи з підготовки громадян, які проходять військову підготовку, до складання Військової присяги. Після проходження програми навчального збору та складання випускного екзамену громадяни, які проходять військову підготовку, в урочистих умовах складають (крім тих, хто її вже склав) Військову присягу згідно з порядком, установленим [Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України](#).

Про складання Військової присяги в посвідченні про приписку до призовної дільниці та особовій картці громадянина, який проходить військову підготовку, робиться відмітка “Військову присягу склав (день, місяць, рік)”. Копії списків громадян, які склали Військову присягу, надсилаються до кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА).

V. Контрольні заходи

1. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення всіх видів навчальних занять.

Основне завдання поточного контролю – визначення рівня засвоєння громадянином навчального матеріалу з окремих змістових модулів військової підготовки.

Поточний контроль проводиться шляхом усного опитування, письмової експрес-контрольної роботи, тест-контролю тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки якості засвоєння програмного матеріалу за етапами підготовки та рівня підготовленості особи до виконання обов’язків за посадами відповідної військово-облікової спеціальності.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та випускний екзамен.

Кафедра МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) може використовувати модульну та інші форми підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певного розділу програми військової підготовки і враховувати їх результати під час виставлення підсумкової оцінки.

2. Підсумковий контроль здійснюється шляхом складання громадянами підсумкового контролю засвоєння модуля (далі – ПКЗМ) та екзаменів.

ПКЗМ складається до початку екзаменаційної сесії.

Кількість заходів з проведення ПКЗМ та екзаменів визначається програмою військової підготовки громадян. Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома науково-педагогічних працівників і громадян не пізніше як за місяць до початку сесії. Порядок і методика проведення ПКЗМ та екзаменів визначаються Положенням про організацію освітнього процесу на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), що затверджується рішенням вченої ради ВМНЗ (УВМА).

Громадянин вважається допущеним до семестрового ПКЗМ, якщо він виконав усі види навчальної роботи, передбачені програмою військової підготовки на семестр.

Громадяни, які отримали незадовільну оцінку з екзамену (не склали ПКЗМ), передбаченого програмою військової підготовки, до повторного складання екзамену (ПКЗМ) можуть допускатися за рішенням начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (профільної кафедри УВМА).

При цьому навчальна заборгованість повинна бути ліквідована до початку наступного семестру. Повторне складання екзамену (ПКЗМ) за умови отримання незадовільної оцінки (нескладання заліку) дозволяється не більше двох разів: перший раз – науково-педагогічному працівнику, другий – комісії, яка створюється за рішенням начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (профільної кафедри УВМА).

Громадянам, які в установлені строки не склали екзаменів і заліки, передбачені програмою військової підготовки, з поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо), що підтверджується документально, за рішенням начальника кафедри МК та ВМ ВМНЗ (профільної кафедри УВМА) встановлюються індивідуальні строки їх складання.

3. Після проходження навчальних зборів громадяни, які проходять військову підготовку, складають випускний екзамен, який проводиться у військовій частині (на кораблі) або на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (профільній кафедрі УВМА).

До складання випускного екзамену допускаються громадяни, які пройшли курс військової підготовки на кафедрі МК та ВМ ВМНЗ (профільній кафедрі УВМА), передбачений програмою підготовки офіцерів запасу, та навчальний збір у повному обсязі.

Для проведення випускного екзамену виділяються 3 дні на взвод (2 дні на підготовку та 1 день на складання випускного екзамену).

4. Випускний екзамен приймається екзаменаційною комісією, до складу якої залучаються представники від замовника на підготовку офіцерів запасу за відповідними військово-обліковими спеціальностями.

Екзаменаційні комісії у ВМНЗ (УВМА), які здійснюють військову підготовку за двома і більше військово-обліковими спеціальностями, можуть складатися з підкомісій з кожної військово-облікової спеціальності або декількох споріднених спеціальностей.

Голови екзаменаційних комісій (підкомісій) для приймання випускного екзамену призначаються наказом директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України.

Головами екзаменаційних комісій призначаються представники ВМНЗ, медичної служби видів Збройних Сил України, військово-медичної служби оперативних командувань, структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України.

Головами екзаменаційних підкомісій призначаються особи з числа представників органів військово-медичного управління (за посадами не нижче начальників медичних служб видів (родів військ) Збройних Сил України) або з числа представників ВМНЗ (УВМА), начальники медичної служби військових частин.

Члени екзаменаційних комісій (підкомісій) призначаються з числа науково-педагогічних працівників кафедр МК та ВМ ВМНЗ (профільних кафедр УВМА) відповідними наказами керівників цих навчальних закладів.

Для призначення голів екзаменаційних комісій з приймання випускного екзамену у громадян, які пройшли курс військової підготовки, керівники ВМНЗ (УВМА) не пізніше ніж за 2 місяці до початку випускного екзамену доповідають директору Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України про строки і місце проведення випускного екзамену.

5. Після завершення приймання випускного екзамену складається звіт, який підписується головою екзаменаційної комісії. У звіті зазначаються персональний склад екзаменаційної комісії, чисельність громадян, які пройшли військову підготовку і допущені до складання випускного екзамену, чисельність громадян, які фактично склали його, підсумки екзамену, позитивні сторони та недоліки у засвоєнні громадянами програми військової підготовки, пропозиції щодо підвищення якості військової підготовки.

Звіт подається директору Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України.

6. Під час проведення випускних екзаменів виплата добових, коштів на оплату житла, а також коштів на проїзд до кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА) та у зворотному напрямку головам та членам екзаменаційних комісій здійснюється за рахунок тих кафедр МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), у яких проводиться екзамен.

7. Громадяни, які отримали незадовільну оцінку під час складання випускного екзамену, допускаються до повторного його складання у строк, установлений екзаменаційною комісією, але не пізніше ніж за 1 місяць до закінчення строку повноважень цієї комісії.

У разі отримання повторної незадовільної оцінки на випускному екзамені громадянин, який пройшов військову підготовку, не атестується для присвоєння первинного офіцерського звання.

8. Строк повноважень екзаменаційної комісії становить один календарний рік.

9. Після складання випускних екзаменів громадяни, які пройшли повний курс військової підготовки та склали Військову присягу, атестуються для присвоєння відповідного первинного військового звання офіцера запасу.

10. Громадянам України, які здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче бакалавра, пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу,

склали встановлені іспити та атестовані (включені до офіцерського складу), присвоюється відповідне первинне військове звання офіцера запасу.

Громадяни, яким присвоєне первинне військове звання офіцера запасу медичної служби, мають право вступу до УВМА на конкурсних засадах для здобування освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр медицини”. Крім того, громадяни, яким присвоєне первинне військове звання офіцера запасу медичної служби, після проходження у ВМНЗ інтернатури (магістратури) можуть бути призвані (у разі потреби) для проходження військової служби осіб офіцерського складу або за їх бажанням можуть бути прийняті на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу.

11. Громадяни, які не атестовані (не включені до офіцерського складу) після закінчення вищого навчального закладу і не пройшли строкову військову службу, можуть бути призвані на строкову військову службу з урахуванням фаху, який вони отримали у ВМНЗ (УВМА) або за спорідненими військово-обліковими спеціальностями.

Якщо громадянин проходив військову підготовку за кошти фізичних осіб, раніше сплачені кошти за надання освітніх послуг, пов’язаних з цією підготовкою, йому не повертаються.

Директор Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України генерал-майор медичної служби	А.В. Верба
Начальник Управління кадрової політики та освіти Міністерства охорони здоров’я України	С.В. Григоровська
Директор департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України	О.І. Шаров

	Додаток 1 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 6 розділу I)
--	---

ДОГОВІР
**про військову підготовку громадян України за програмою підготовки
офіцерів запасу медичної служби**

	Додаток 2 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 7 розділу I)
--	---

ДОГОВІР

**про організацію військової підготовки здобувачів вищої освіти за
програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби**

	Додаток 3 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 8 розділу I)
--	---

КОНТРАКТ

**про військову підготовку громадянина за програмою підготовки офіцерів
запасу медичної служби**

	Додаток 4 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 9 розділу I)
--	---

КОНТРАКТ

**щодо зобов'язань громадянина на вступ до УВМА (після закінчення ВМНЗ
та отримання первинного військового звання офіцера запасу) на
конкурсних засадах для продовження навчання і подальшого проходження
військової служби у Збройних Силах України**

	Додаток 5 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 2 розділу II)
--	--

НАПРАВЛЕННЯ

для проходження медичного огляду військово-лікарською комісією

	Додаток 6 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 9 розділу II)
--	--

ВІДОМІСТЬ

**проведення конкурсного відбору громадян України для проходження
військової підготовки за військово-обліковою спеціальністю**

№ з/п	Прізвище, ініціали	Успішність навчання	Результати письмового тестування	Рівень фізичної підготовки	Загальна кількість балів	Професійний психологічний відбір	Висновок військово-лікарської комісії	Висновок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Секретар відбіркової комісії			_____ (військове звання, підпис, прізвище, дата)					
						Додаток 7 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 11 розділу II)		

СИСТЕМА

переведення оцінок з навчальних дисциплін у 100-бальну шкалу

Громадянам, яким у поданих ними документах оцінки з навчальних дисциплін визначені за ECTS-рейтингом (А–Е), переведення у 100-бальну шкалу здійснюється таким чином:

Таблиця 1

ECTS-рейтинг	100-бальна шкала
А	95
В	87
С	80
D	70
Е	62

Громадянам, яким у поданих ними документах оцінки з навчальних дисциплін визначені за 4-бальною та 2-бальною шкалою, переведення у 100-бальну шкалу здійснюється таким чином:

Таблиця 2

Оцінка за 4-бальною шкалою	100-бальна шкала
відмінно (5)	90

добре (4)	75
задовільно (3)	60

Таблиця 3

Оцінка за 2-бальною шкалою	100-бальна шкала
зараховано	60

	Додаток 8 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 9 розділу III)
--	---

ПЕРЕЛІК

основних документів з планування, обліку навчальної, методичної і наукової роботи кафедри МК та ВМ ВМНЗ (УВМА), де проводиться військова підготовка за програмою підготовки офіцерів запасу

1. Кваліфікаційні характеристики (на кожен військово-облікову спеціальність).
2. Навчальний план підготовки фахівців відповідного ступеня вищої освіти.
3. Програми військової підготовки (на кожен військово-облікову спеціальність).
4. Структурно-логічні схеми підготовки.
5. Тематичні (комплексні тематичні) плани вивчення розділів програми військової підготовки.
6. Графік-календар навчального процесу на навчальний рік.
7. Розклад навчальних занять.
8. Розклад екзаменів.
9. План роботи на навчальний рік.
10. План наукової роботи на навчальний рік.
11. План методичної роботи на навчальний рік.
12. План роботи кафедри на місяць.
13. План контролю навчального процесу керівним складом військового навчального підрозділу ВМНЗ (УВМА).
14. Перспективний та річний (на навчальний рік) плани підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників.
15. Перспективний та річний плани розвитку і вдосконалення навчально-матеріальної бази.
16. Журнали роботи предметно-методичних комісій.
17. Індивідуальні плани роботи науково-педагогічних працівників на навчальний рік.
18. Книга протоколів засідань кафедри військової підготовки (вченої ради для інших військових навчальних підрозділів та ВМНЗ (УВМА)).
19. Журнал контролю навчальних занять.

20. Фонд контрольних завдань (тестів) розділів програми військової підготовки.
21. Індивідуальні навчальні картки тих, хто навчається.
22. Журнали обліку навчальних занять (на кожен навчальну групу).
23. Звіт про роботу за навчальний рік.

	Додаток 9 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 6 розділу IV)
--	--

ЗАМОВЛЕННЯ

на проведення навчальних зборів громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби

	Додаток 10 до Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби (пункт 6 розділу IV)
--	---

ПЛАН

розподілу місць проведення навчальних зборів з громадянами, які проходять військову підготовку за програмою офіцерів запасу медичної служби